

Vážený pane předsedo Poslanecké sněmovny, vážený pane předsedo Senátu, vážení poslanci a poslankyně, senátorky a senátoři,

Jsme zde dnes v nesmírně vážné věci, sešli jsme se k volbě příští hlavy státu. Po velmi zralé rozvaze a s podporou skupiny senátorů a poslanců, se o výsostný úřad v našem státě se vší vážnosti a odpovědností ucházím.

Jak zde bylo už řečeno při první volbě prezidenta a jak zaznívá i dnes, je Václav Havel nezastupitelný, zejména z pohledu ze zahraničí. S Václavem Havlem však já poměřována nebudu, jako lékařka mám zcela jiné životní zkušenosti, a jsem žena, jsem jiná, i když ctím stejné hodnoty jako on.

V naší zemi je prezident podle hlavy třetí Ústavy České republiky součástí moci výkonné. Jeho pravomoci jsou však omezené, a do značné míry lze prezidenta řadit mezi symboly republiky. Nedomnívám se však, že je třeba pravomoci prezidenta měnit, věřím, že tvůrci ústavy vymezili jeho pravomoci vyváženě, a současně s věrností k našim demokratickým tradicím.

Vysokou pravomocí prezidenta je jmenování předsedy vlády po volbách do poslanecké sněmovny, nebo po demisi vlády. Je nesporné, že byť jmenuje i ostatní členy vlády, respektuje přitom přání premiéra a vůli vítězných politických sil. Byť je prezident z ústavy v čele moci výkonné, tuto vykonává vláda za kontroly parlamentu, a prezident by neměl vládě klást překážky ve výkonu její moci, měl by však s vládou být v častém styku a dbát, aby jeho veřejná prohlášení doma či v zahraničí nebyla v rozporu se stanovisky vlády. Jestliže se názorově s vládou rozchází, měl by se snažit jednáním dojít ke shodě. Úplný a nepřekonatelný rozpor s vládou by vedl zákonitě buď k demisi vlády nebo k rezignaci prezidenta na jeho úřad. Tato krajní situace je však v našem demokratickém prostředí krajně nepravděpodobná. Věřím, že prezident má mít schopnost získat si důvěru občanů, přesvědčit občany, že je skutečně jejich prezidentem a že ví, jak žijí.

Vám, vážení.... mohu nabídnout přinejmenším totéž, co jsem slibovala svým voličů: držím sliby, plním své závazky a vždy mluvím pravdu. Pokud člověk nikdy nelže, dopomáhá mu to k síle a sebejistotě. Já nelžu, a ti z vás, co mne znají, by to jistě mohli dosvědčit.

Musím však uznat, že v diplomacii i v pozici státníka není možné říkat vždy celou pravdu, o tom není sporu, ale lež, lež je vždy špatná. Víím, že mladé lidi a poctivé občany nejvíc popuzují lži a nepoctivost a že nás, politiky viní z toho, že jsme dopustili, aby se tyto nemravy tak rozbujely. (Svým způsobem mají pravdu, v něčem oběma komorám parlamentu křivdí.) Občané však nevidí, že to je i tím, že se nyní o všem špatném svobodně mluví a píše, a to dobré zůstává ve stínu. Tomáš Garrigue Masaryk správně řekl: "Dobrého je v řádu světa víc, ale to zlé cítí člověk silněji".

Co nás může těšit: jsme na prahu Evropy a budoucnost Evropské unie bude i v našich rukou. Mnohá naše města a vesnice jsou už po krátkých třinácti letech často k nepoznání, jejich občané jsou na svoji obec hrdí a pečují o ni. Přála bych si, aby se všem obcím vedlo líp protože dobře víím, že není všude dobře a nežije se všude lehce, hlavně na severu a v oblastech, zasažených povodněmi. Přála bych si, aby v celé republice lidé měli víc důvodů ke spokojenosti, aby stoupla národní hrdost, sebeúcta i úcta ke státním symbolů- I k tomu by měl přispět prezident této republiky, a to nemalou měrou.

Pokud věnujete důvěru, budu v první řadě věrná občanům tohoto státu a jeho voleným zástupcům v obou komorách parlamentu. Dbala bych co možná o stabilitu ve státě, zejména teď, když stojíme na prahu Evropské unie a musíme dotvářet pravdivý obraz Unie v našem státě a pravdivý obraz našeho státu za jeho hranicemi. I v tom může prezident sehrát důležitou úlohu.

Věřím, že všechny úkoly dokáží splnit, jako politik i jako státník. Státník je velké slovo a v naší zemi nemá ženskou podobu, avšak ženy, které se ocitly v roli státníka za hranicemi, si zjednaly a zjednávají nemalou vážnost. Ubezpečuji vás, že bych si ji zjednala také.

Neváhala bych však přijímat rady a naslouchat lidem v tom či onom více poučeným než jsem já. V tak závažné věci jako je jmenování soudců Ústavního soudu stejně tak jako při jmenování předsedy Nejvyššího soudu, bych se radila s lidmi ze světa justice, nikoli s politickými stranami. Moc soudní musí být nezávislá. Pokud jde o prezidentské milosti, eventuálně o amnestii, v první řadě bych se dobře seznámila se stanoviskem Ministerstva spravedlnosti a nedovolila bych, aby mne ovládly city. Nebyla jsem nikdy vězněna, odmítnutí milosti by proto pro mne v důvodných případech bylo snazší, než pro Václava Havla, který věznění tak důvěrně poznal.

Prezident zastupuje stát navenek a při většině aktů z článku 63 ústavy koná se spolupodpisem předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády. Následně za taková rozhodnutí odpovídá vláda, tedy i za jeho či její rozhodnutí jako vrchního velitele ozbrojených sil. Tak tomu je z ústavy a je to tak správně.

Kromě nepsaných úkolů a ústavou vymezených pravomocí má prezident i práva, která bych využívala s rozvahou.

Vážení...jsme demokracie mladá, máme však za sebou již třináct let svobody a to nás zavazuje k odpovědnosti a větší politické zralosti.

A na tomto místě dovoluji, abych znovu citovala slova zakladatele našeho státu, TGM.

Všechna rozumná a poctivá politika je provádění a upevňování humanity uvnitř i navenek. Politiku, jako vše, co děláme, nutno důsledně podřizovat zákonům etickým. Víím, že jsou politikové, kteří se považují za náramně praktické a chytré, kterým se tento požadavek nelíbí. Ale zkušenost, nejen moje, myslím učí, že politika rozumná a poctivá, jak jí říká Havlíček, je nejúčinnější a nejpraktičtější. Nakonec mívají tak zvaní idealisté vždycky pravdu a udělají pro stát, pro národ a lidstvo víc než politikové, jak se jim říká, reální a chytří.

Věřím ve slušnost, a nemyslím si, že to je slovo zastaralé či obnošené.

Věřím v Boha a prosím ho o moudrost, síly mám dostatek. Vás také prosím o moudrost, o

vaši moudrost. Někteří z vás mi již podporu přislíbili, jiní cítí povinnost být věrni své politické straně a jejímu kandidátovi. Pokud jim tak káže svědomí, musí tuto věrnost naplnit. Pokud jim to opravdu káže svědomí. Všichni přece musíme být především věrni svému slibu poslance a senátora.

Já se však na vás obracím... zvažte, že lidé v této zemi politickým stranám nedůvěřují, bohužel. Věřím, že budou důvěřovat mně. Prosím, důvěřujte mi taky.